

การใช้หลักฆราวาสธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาล
ตำบลทิงพระ อำเภอทิงพระ จังหวัดสงขลา
An Application of Sanghavadham in Life Quality Development of
People in Tambol Sathingphra Municipality,
Sathingphra District, Songkhla Province

พระครูสังฆรักษ์แดนชัย อภิไชโย,
Phrakrusangarak Deanchai Abhicayo,
พระครูวิรัตธรรมโชติ, กันตภณ หนูทองแก้ว
Phrakruviratdhammachot, Kantaphon Nuthongkeaw
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakornsridhammaraj Campus
E-mail: phrakhrusangkraksdaenchayx@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการใช้หลักฆราวาสธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลทิงพระ อำเภอทิงพระ จังหวัดสงขลา 2) เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักฆราวาสธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทิงพระ อำเภอทิงพระ จังหวัดสงขลา จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้หลักฆราวาสธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทิงพระ อำเภอทิงพระ จังหวัดสงขลา การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลทิงพระ อำเภอทิงพระ จังหวัดสงขลา จำนวนทั้งสิ้น 2,946 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง 341 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์คือ ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้สถิติทดสอบสมมติฐานโดยใช้ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ทดสอบความแตกต่าง และค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัย พบว่า

1) การใช้หลักฆราวาสธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลทิงพระ อำเภอทิงพระ จังหวัดสงขลา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านขันติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.79$) รองลงมา คือ ด้านทมะ ($\bar{X} = 3.68$) และด้านจาคะ ($\bar{X} = 3.68$) ส่วนด้านสัจจะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.60$) และเมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทิงพระ อำเภอทิงพระ จังหวัดสงขลา มีการใช้หลักฆราวาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิต อยู่ในระดับมาก

2) ผลการเปรียบเทียบ การใช้หลักฆราวาสธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทิงพระ อำเภอทิงพระ จังหวัดสงขลา จำแนกตามข้อมูลทั่วไป พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการใช้หลักฆราวาสธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีการใช้หลักฆราวาสธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในเขตเทศบาลตำบลทิงพระ อำเภอทิงพระ จังหวัดสงขลา ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักฆราวาสธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลทิงพระ อำเภอทิงพระ จังหวัดสงขลา พบว่า ประชาชนได้เสนอแนะปัญหาด้านจาคะ มากที่สุด โดยได้เสนอแนะ ได้แก่ ประชาชนมีความเสียสละ มีน้ำใจ แบ่งปันให้ผู้อื่น ทำให้เราได้ดำรงชีวิตอยู่ได้ และยังได้รับการยอมรับจากสังคมที่เราอยู่ด้วยและด้านขันติ ประชาชนได้เสนอแนะให้รู้จักอดกลั้น อดทน แล้วจะสามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างปกติสุข ส่วนด้านทมะ ประชาชนได้เสนอแนะให้การควบคุมสมาธิ และจิตใจก็สามารถทำให้เราดำรงชีวิตได้ และด้านสัจจะ ประชาชนได้เสนอแนะการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน เพื่อให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ ต้องพัฒนาหลาย ๆ ด้าน ประกอบกัน เช่น นิสสัย การมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น การเอาใจเขามาใส่ใจเรา

คำสำคัญ: หลักฆราวาสธรรม, การพัฒนาชีวิต

Abstract

The objectives of this research were as follows 1) to study an application of Garavasadhamma in life quality development of people in Sathingphra sub-district, Sathingphra district, Songkhla province, 2) to compare on an application of Garavasadhamma in life quality development of people in Sathingphra sub-district, Sathingphra district, Songkhla province in terms of sexes, ages, occupations, degrees of education, and monthly incomes as differently and 3) to study the suggestions on the way to promote on application of Garavasadhamma in life

quality development of people in Sathingphra sub-district, Sathingphra district, Songkhla province. This is the quantitative research. The population were people who live in Sathingphra sub-district, Sathingphra district, Songkhla province for 2,946 persons, sample size according to Krejcie and Morgan's table measurement, the samples were about 341 persons, the instrument for data collection was questionnaire, data analysis by package computer program, the statistics were applied as follows; frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, F-test and to test the difference mean in each pair by Scheffe's method.

The findings were as follows:

1) An application of Garavasadhamma in life quality development of people in Sathingphra sub-district, Sathingphra district, Songkhla province by overview was at more level ($\bar{X}=3.67$) for all aspects when considered in each aspect found that the aspect of Khanti was the highest mean ($\bar{X}=3.79$) and followed up the aspect of Dama ($\bar{X}=3.68$), the aspect of Caga ($\bar{X}=3.68$) and the aspect of Sacca was the lowest mean ($\bar{X}=3.60$)

2) The comparative result on application of Garavasadhamma in life quality development of people in Sathingphra sub-district, Sathingphra district, Songkhla province The people who are different in terms of occupations found that there were different as statistically significance at .01. and in terms sexes, ages, degrees of education, and monthly incomes found that there were not different as statistically significance at .05.

3) An application of Garavasadhamma in life quality development of people in Sathingphra sub-district, Sathingphra district, Songkhla province. The problem found that the aspect of Caga was the highest i.e. people had self sacrifice, kindly to live as survive and accept by society and the aspect of Khanti found that they should have tolerance to live in society as peacefully, the aspect of Dama found that they should control on meditation and mind that can be live alive, and the aspect of Succa found that they should develop in variety i.e. habit, relation and sympathy.

Keywords: Garavasadhamma, Life Quality Development

1. บทนำ

การพัฒนาคุณภาพของประชาชนในประเทศให้มีประสิทธิภาพนั้น คือการให้การศึกษาและการปลูกฝังความเป็นพลเมืองดีให้แก่ประชาชนในประเทศ ลักษณะความเป็นพลเมืองดี คือ การเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ความมีระเบียบวินัย มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความสามัคคีและเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ลักษณะความเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมสูงจะต้องได้รับการปลูกฝังให้เกิดในประชาชนส่วนใหญ่ก่อน เพื่อคุณภาพของประชาชนในสังคมและประเทศชาติจากสภาพสังคมไทยปัจจุบันจะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านวัตถุและจิตใจอย่างรวดเร็ว อันมีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินชีวิตประจำวันของบุคคล ซึ่งส่วนใหญ่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมได้ จึงก่อให้เกิดปัญหาหลายประการตามมา สาเหตุหนึ่งมาจากความเสื่อมทางด้านคุณธรรม จริยธรรมของคนในสังคมที่ก่อให้เกิดการประพฤติปฏิบัติไปในทางที่ผิดกฎหมายบ้านเมืองเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน (ดวงเดือน พันธมนาวิน, และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก: 2520: 1)

การมีคุณภาพชีวิตที่ดี นอกจากจะให้บังเกิดขึ้นแก่ตนเองแล้ว เรายังหวังที่จะให้เกิดแก่ครอบครัว เครือญาติและบุคคลอื่น ๆ ในสังคมและประเทศชาติโดยส่วนรวมด้วยปัจจุบันคุณภาพชีวิต ได้รับการกำหนดให้เป็นเป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นเป้าหมายทุกด้านไม่ว่าจะในด้านสังคม เศรษฐกิจ การปกครอง ล้วนมุ่งไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีของมนุษย์ในสังคมคุณภาพชีวิตเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อบุคคลและสังคม เป็นสิ่งที่มนุษย์สามารถกำหนดการสร้างเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อให้ระดับการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ และเพื่อการทำให้การพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่เป้าหมายที่ปรารถนาบุคคลแต่ละคน แต่ละครอบครัวจึงมีการพัฒนาตนเองในด้านการศึกษา การมีแนวคิดและเจตคติที่ดี การรู้จักบริหารตนเอง การมีความเอื้ออาทรต่อบุคคลอื่น การมีอาชีพมีรายได้ต่อเนื่อง มีคุณธรรมและศีลธรรมหากทุกคนในสังคมสามารถปฏิบัติได้เช่นนี้ก็เท่ากับว่า สามารถช่วยยกระดับทั้งของตนเองและสังคมให้มีคุณค่า มีความเจริญงอกงาม พัฒนาไปสู่สังคมอุดมคติ ปัญหาต่างๆ ในสังคมจะลดลงหรือหมดไป เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม และสถาบันครอบครัวโดยทั่วไปมีความอ่อนแอลงไปมาก ชุมชนก็แตกสลายจากผลกระทบนโยบายการพัฒนาที่ขาดสมดุล เยาวชนชายหญิงของเราทั่วประเทศอยู่ในภาวะสับสนทางความคิดและพฤติกรรม แยกผิดชอบชั่วดีไม่ออก ท้องไม่พร้อม ประเทศไทยจึงใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ในการที่จะพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้นจนถึงระดับมาตรฐานที่สังคมต้องการ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้สมาชิกในสังคมทุกคนมีความกินดี อยู่ดี มีความสุขสมบูรณ์ และในขณะเดียวกันประชาชนในประเทศหรือชุมชน จะต้องมียึดหลักธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจให้

เข้มแข็ง เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติตนต่อกันจึงจะทำให้อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขในสังคม (รายงานคุณภาพชีวิตของคนไทย: 2551: คำนำ)

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสทิงพระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา อันประกอบด้วย สัจจะ ทมะ ขันติ และจาคะ ซึ่งเป็นหลักธรรมในการกำหนดแนวทางเพื่อมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ย่อมทำให้บุคคลในชุมชนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสงบสุข มีความเอื้ออาทรช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ปฏิบัติตนตามหน้าที่ของตนอย่างถูกต้องและเหมาะสมและสามารถแยกแยะได้ว่าอะไรคือความชั่วที่ ควรละและอะไรคือความดี หากนำหลักธรรมนี้มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและคนในชุมชนแล้ว จะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีเพิ่มความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จะส่งผลให้การเป็นอยู่ทางครอบครัวมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะเป็นครูพระสอนศีลธรรมในเขตเทศบาลตำบลสทิงพระ จึงสนใจที่จะศึกษาการใช้หลักธรรมาธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสทิงพระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลเสนอต่อหน่วยงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง อันจะเป็นประโยชน์ต่อข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนา กำหนดแนวทางและรูปแบบการบริหารจัดการของผู้บริหารเทศบาลตำบลสทิงพระ และประเทศชาติต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลสทิงพระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสทิงพระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสทิงพระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (งานทะเบียนราษฎร: 2558) ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลสทิงพระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา จำนวน 2,946 คน ทำการกำหนดของกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (สงศรี ชมพวงค์, 2554: 113) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 341 คน และกำหนดวิธีการสุ่มตัวอย่างครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

(Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางเลขสุ่มได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 341 คนโดยแบ่งออกเป็น 5 ชุมชน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลทิงพระ อำเภอทิงพระ จังหวัดสงขลา

ลำดับที่	ชื่อชุมชน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	ชุมชนสารบุรีประดิษฐ์	824	95
2	ชุมชนพุทธกิจจารักษ์	592	69
3	ชุมชนบ้านจะทิงพระ	506	59
4	ชุมชนบ้านหน้าเมือง	648	75
5	ชุมชนบ้านชายคู	376	43
รวม		2,946	341

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามการใช้หลักฆราวาสธรรม ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลทิงพระ อำเภอทิงพระ จังหวัดสงขลา ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ โดยถามข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการใช้หลักฆราวาสธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ประกอบด้วยคือ 1) สัจจะ ความซื่อสัตย์ต่อกัน 2) ทมะ การฝึกตน 3) ขันติ ความอดทนอดกลั้นและ 4) จาคะ การเสียสละการแบ่งปันมีน้ำใจลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยให้คะแนนเป็น 5 ระดับ คือ

คะแนน 5 หมายถึง มีการใช้ในระดับมากที่สุด,

คะแนน 4 หมายถึง มีการใช้ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีการใช้ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีการใช้ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีการใช้ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะแนวทางการใช้หลักฆราวาสธรรม ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทิงพระ อำเภอทิงพระ จังหวัดสงขลา เป็นคำถามปลายเปิด

2. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1) นำหนังสือแนะนำตัวและขออนุญาตเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช มอบให้นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลสทิงพระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน 341 ชุด โดยประสานกับหัวหน้าชุมชนแต่ละชุมชน เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลและผู้วิจัยได้ทำการลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตัวเอง โดยอธิบายให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจในการตอบแบบสอบถามก่อน และให้ลงมือตอบแบบสอบถาม

3) หลังจากผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างลงมือตอบแบบสอบถามแล้ว ทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนด้วยตัวเองจากกลุ่มตัวอย่างได้ 341 ชุด นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 100 เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้สถิติทดสอบสมมติฐานโดยใช้ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ทดสอบความแตกต่าง และค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

4. สรุปผลการวิจัย

1. การใช้หลักฆราวาสธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลสทิงพระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุก ๆ อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบ การใช้หลักฆราวาสธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสทิงพระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลาจำแนกตามข้อมูลทั่วไป

1) ประชาชนที่มี อายุ, ระดับการศึกษา, และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีการใช้หลักฆราวาสธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2) ประชาชนที่มี เพศ ต่างกัน มีการใช้หลักฆราวาสธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3) ประชาชนที่มี อาชีพ ต่างกัน มีการใช้หลักฆราวาสธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการใช้หลักฆราวาสธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสทิงพระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา พบว่า ประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริม ได้แก่ ประชาชนมีความเสียสละ มีน้ำใจ แบ่งปันให้ผู้อื่น ทำให้เราได้ดำรงชีวิตอยู่ได้ ยังได้รับการยอมรับจากสังคมที่เราอยู่ด้วย ให้อภัย

อดกลั้น อดทน แล้วจะสามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างปกติสุข ประชาชนได้เสนอแนะให้การควบคุมสมาธิ จิตใจก็สามารถทำให้เราดำรงชีวิตได้ ประชาชนได้เสนอแนะการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน เพื่อให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ ต้องพัฒนาหลาย ๆ ด้าน ประกอบกัน เช่น นิสัย การมีความสัมพันธ์ที่มีต่อผู้อื่น การเอาใจเขามาใส่ใจเรา

5. อภิปรายผล

การประชาชนในเขตเทศบาลสิงห์พระ อำเภอสิงห์พระ จังหวัดสงขลา มีการใช้หลัก ฆราวาสธรรมในการพัฒนาชีวิต โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสมทบ อธิปญโญ/รุ่งมิตร์จรัสแสง (2554: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำของเยาวชน ตามหลักฆราวาสธรรม 4: กรณีศึกษาโรงเรียนหล่มสักวิทยาเขต จังหวัดเพชรบูรณ์” ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำของเยาวชน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าระดับภาวะผู้นำของเยาวชนตามหลักฆราวาสธรรม 4 อยู่ใน ระดับมากทุกด้าน ส่วนข้อเสนอแนะแนวทางวิธีแก้ไขผู้ปกครองผู้ใหญ่นักเรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่ รับผิดชอบต้องรู้จักเสียสละเป็นแบบอย่างที่ดีให้รู้จักคิดและทำในสิ่งที่ถูกต้องสร้างความรักใน โรงเรียนขึ้นและบอกหลักการดำเนินชีวิตให้ถูกต้องดูแลเอาใจใส่ และยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ เรต้า จันทร์เหลือง (2556: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง “การปฏิบัติงานตามหลัก ฆราวาสธรรม 4 ของตำรวจจราจรสถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น” ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักฆราวาสธรรม 4 ของตำรวจจราจรสถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนตำรวจจราจรที่มีอายุต่างกันมีการปฏิบัติงานตามหลักฆราวาส ธรรม 4 แตกต่างกัน จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนตำรวจจราจรที่มีเพศระดับการศึกษา ตำแหน่งรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักฆราวาสธรรม 4 ไม่แตกต่างกันจึงไม่ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ มีข้อเสนอแนะ คือตำรวจจราจรควรปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตควรปลูกฝังการข่มใจ ผู้บังคับบัญชากำกับให้การปฏิบัติงานอยู่ในกฎระเบียบอย่าง เคร่งครัดและลงโทษเมื่อกระทำความผิด ฝึกปฏิบัติงานเป็นทีมและแนวทางพัฒนาการ ปฏิบัติงานตามหลักฆราวาสธรรม 4 คือ ปลูกฝังจิตสำนึกเห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน พัฒนาความซื่อสัตย์ตรงต่อเวลา ตระหนักและรักในหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างมีสติ มีความ ไตร่ตรองอดทน ขยันหมั่นเพียร มีความเสียสละดำรงชีวิตให้พอเพียง ฝึกควบคุมอารมณ์โดยใช้ ธรรมเข้ากล่อมเกล่าจิตใจเพื่อลดความตึงเครียด ปฏิบัติงานตามอุดมคติตำรวจอย่างเคร่งครัด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเป็นสำคัญ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสุจริตรมณีนวิฐ (สมจิตร อธิปญโญ) (2554: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของชุมชน: กรณีศึกษาคณะสงฆ์อำเภอคลอง จังหวัดแพร่” ผลการวิจัย พบว่า ระดับความ คิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 3 ด้านพบว่าด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับการ

ดำเนินชีวิตตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และการดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พระสงฆ์มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของท่าน ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องการเป็นพระสงฆ์นักพัฒนา และใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจการต่าง ๆ ของวัด ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พระสงฆ์ปรับปรุงพัฒนาวัดโดยให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมเสมอและข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ คือควรให้ทุกภาคส่วนร่วมมือกันอย่างจริงจัง ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อลดผลกระทบทางลบที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนจากกระแสโลกาภิวัตน์ และอิทธิพลของสื่อยุคใหม่ และยิ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พระมหาวิมลชัย วชิรณัฏฐ์ (2551: 175-136) ได้อธิบายความหมายว่า “ขันติ” หมายถึง ความอดทนคือภาวะที่ยอมอดทนอดกลั้นต่อการถูกกระทบกระทั่งได้อย่างสันติเช่นอดทนต่อความลำบากทางกายเช่นทนหิวทนร้อนทนกระหายทนต่อความเจ็บปวดทนต่อฝนตรึงติดทนต่อความลำบากทางใจเช่นทนต่อภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออกทนต่อเสียงตึงตึงนินทาว่าประชดประเทียดทนต่อนักการเมืองที่ตนไม่ชอบทนต่อสภาพแวดล้อมที่อึดอัดน่าเบื่อหน่ายและทนต่อการยั่วเย้าเร้าให้หลงของกิเลสเช่นรูปสวยเร้าให้อยากดูเสียงเพราะเร้าให้อยากฟังกลิ่นหอมเร้าให้อยากดมรสอร่อยเร้าให้อยากลิ้มสัมผัสสัมผัสนุ่มนวลเร้าให้อยากเคลียคลอ เป็นต้น

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการศึกษาวิจัยการใช้หลักฆราวาสธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลสทิงพระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1) ด้านสังคม โดยรวมมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก มีข้อเสนอแนะดังนี้ ประชาชนในเขตเทศบาลสทิงพระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ควรรักษาระดับมาตรฐานนี้ไว้ และส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนให้เห็นความสำคัญในการใช้หลักฆราวาสธรรม ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง โดยการทำงานทุกอย่างต้องอาศัยความซื่อสัตย์ ความซื่อตรง ถึงจะทำให้ทำงานได้สำเร็จ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน เพื่อให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ ต้องพัฒนาหลาย ๆ ด้าน ประกอบกัน เช่น นิสสัย การมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น การเอาใจเขามาใส่ใจเรา ชีวิตของคนต้องอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมได้ และต้องพัฒนาด้านอื่นประกอบด้วย เช่น นิสสัยของคนเราต้องมีความจริงใจ เอาใจใส่ซึ่งกันและกันทำในสิ่งที่ดีงาม ถูกต้อง ทั้งกาย และใจ ไม่ละโมภ รับผิดชอบในสิ่งที่ทำปฏิบัติในสิ่งที่ดี ถูกต้อง และมีความรับผิดชอบ ซื่อตรง ซื่อสัตย์ ต่อหน้าที่การงาน

2) ด้านทมะ โดยรวมมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก มีข้อเสนอแนะดังนี้ ประชาชนในเขตเทศบาลสทิงพระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ควรรักษาระดับมาตรฐานนี้ไว้ และ

ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนให้เห็นความสำคัญในการใช้หลักธรรมาธรรม ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง โดยการควบคุมสมาธิ และจิตใจ ก็สามารถทำให้เราดำรงชีวิตได้โดยไม่เอาเปรียบผู้อื่น ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน มากเกินไปการจะพัฒนาคุณภาพชีวิตของเราให้ดำรงอยู่ได้ในสังคมได้ อาจจะต้องใช้หลักธรรมในชีวิตประจำวัน ต้องมีฝึกควบคุมจิตใจตนเองอย่าให้อารมณ์เป็นใหญ่ รู้จักใช้ปัญญา และสติคิดไตร่ตรองให้ดีกว่าที่จะคิดหรือทำอะไรลงไปนั้น จะทำให้เราสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข

3) ด้านขันติ โดยรวมมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก มีข้อเสนอแนะดังนี้ ประชาชนในเขตเทศบาล สทิงพระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ควรรักษาระดับมาตรฐานนี้ไว้ และส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนให้เห็นความสำคัญในการใช้หลักธรรมาธรรม ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง โดยเราต้องมีความอดทน อดกลั้น ในการใช้ชีวิตของตนเอง การเป็นคนมีความอดทน อดกลั้นในปัญหาหรืออุปสรรคที่ต้องเผชิญ ต้องมีอดทน มีสติที่ดีและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ รู้จักอดกลั้น อดทน แล้วจะสามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างปกติสุข รู้จักใช้ความอดทน เพราะเป็นหนทางการแก้ปัญหา เพื่อความเจริญของงานที่ตนทำ

4) ด้านจาคะ โดยรวมมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก มีข้อเสนอแนะดังนี้ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสทิงพระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ควรรักษาระดับมาตรฐานนี้ไว้ และส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนให้เห็นความสำคัญในการใช้หลักธรรมาธรรม ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง โดยเราอยู่ในสังคมต้องมีความแบ่งปัน เอื้อเฟื้อ ให้กับคนอื่น เราถึงจะอยู่อย่างมีความสุข การที่เรามีสิ่งเหล่านี้ จะทำให้เราสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในทุก ๆ ที่และจะได้รับการยอมรับจากสังคม และจากผู้คนที่เราอยู่ด้วยมีความเสียสละ มีน้ำใจแบ่งปันให้ผู้อื่น ทำให้เราได้ดำรงชีวิตอยู่ได้ และยังได้รับ การยอมรับจากสังคมที่เราอยู่ด้วยรู้จักเสียสละ แบ่งปัน เพื่อส่วนรวม เพื่อให้องค์กร และสังคมได้อยู่กันอย่างปกติสุขรู้จักแบ่งปันสิ่งของให้คนรอบข้าง เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก โดยเห็นประโยชน์ส่วนตนเป็นรอง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ผลจากการวิจัย การใช้หลักธรรมาธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลสทิงพระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไปดังนี้

1) ควรศึกษาการนำหลักพุทธธรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น สาราณียธรรม พรหมวิหาร 4 สังคหวัตถุ 4 เป็นต้น เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยในครั้งนี้

2) ควรศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยค้นหาปัจจัยอื่นๆเพิ่มเติมจากการศึกษาครั้งนี้เช่นการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงการปรับตัวของประชาชนในเขตเทศบาลสทิงพระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา

3) ควรศึกษาความสัมพันธ์การดำเนินชีวิตในหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา
กับหลักการดำเนินชีวิตให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันภายใต้ภาวะเศรษฐกิจต่ำตก

เอกสารอ้างอิง

- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. 2500. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2535.
- _____. **พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539.
- พระมหาภูมิจัย วชิรเมธี. (2551) **ธรรมะคลายใจ**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- พระครูสุจิตต์ธรรมนิวิฐ (สมจิต ธิปญโญ). (2554). “บทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน: กรณีศึกษาคณะสงฆ์อำเภอคลอง จังหวัดแพร่”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสมทบ ธิปญโญ (รุ่งมิตร จรัสแสง). (2554). “ภาวะผู้นำของเยาวชนตามหลักขรรวาสธรรม 4: กรณีศึกษาโรงเรียนหล่มสักวิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เรดำ จันทรเหลื่อง. (2556). “การปฏิบัติงานตามหลักขรรวาสธรรม 4 ของตำรวจจราจรสถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เทศบาลตำบลสทิงพระ. แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2558 - พ.ศ. 2560) ของเทศบาลตำบลสทิงพระ ยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลสทิงพระฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2558-พ.ศ. 2562). กระทรวงมหาดไทย, 2557.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม. (2520). จริยธรรมของเยาวชนไทย. **รายงานการวิจัย ฉบับที่ 21**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- คณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน. (2551). **รายงานคุณภาพชีวิตของคนไทย ปี 2551**. กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย.